

QUATERNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over steun voor investeringen voor duurzame verwerking en afzet van landbouwproducten
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van toepassing.

Artikel 73 van de GLB verordening (EU) 2021/2115 bepaalt dat lidstaten steun kunnen verstrekken voor investeringen.

Voorliggende steunmaatregel voorziet in de toekenning van steun voor investeringen voor duurzame verwerking en afzet van landbouwproducten.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/179 van 19 mei 2023.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met ingang van 1 januari 2023 is het nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van toepassing.

Het nieuwe Europese rechtskader bestaat uit de volgende basisverordeningen en de gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen ervan:

- verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013, hierna verordening (EU) 2021/2115 te noemen;
- verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013.

Het Vlaams Strategisch Plan voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023-2027, dat in de Vlaamse invulling ervan voorziet, werd op 5 december 2022 goedgekeurd door de Europese Commissie en op 17 maart 2023 door de Vlaamse Regering.

Artikel 73 van de GLB verordening (EU) 2021/2115 bepaalt dat lidstaten steun kunnen verstrekken voor investeringen.

Voorliggend voorontwerp van besluit bevat het rechtskader voor de subsidiëring van investeringen voor duurzame verwerking en afzet van landbouwproducten.

Voor deze steunmaatregel kan een beroep gedaan worden op Europese cofinanciering. Het Vlaamse luik wordt gefinancierd vanuit het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF).

Deze steunmaatregel beoogt het verhogen van de duurzaamheid en het creëren en behouden van toegevoegde waarde van de Vlaamse landbouwproducten bij verwerking en afzet voor de biogebaseerde economie (voeding en materialen) en kringlooplandbouw. Dit is een belangrijke strategie om het inkomen en de winst van de bedrijven die actief zijn in het agrobusinesscomplex te verbeteren of veilig te stellen voor de toekomst. De toegevoegde waarde kan zowel gecreëerd worden tussen landbouwbedrijven en ketenpartners als door voedingsbedrijven.

Steun voor duurzame verwerking en afzet van landbouwproducten draagt direct bij aan de volgende specifieke GLB doelstellingen:

- verbetering van de positie van de landbouwers in de waardeketen;
- bevordering van de werkgelegenheid, groei, gendergelijkheid, waaronder deelname van vrouwen in het boerenbedrijf, sociale inclusie en lokale ontwikkeling in plattelandgebieden, ook in de circulaire bio-economie en de duurzame bosbouw.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1 bevat een aantal definities.

Artikel 2 vermeldt de Europese regelgeving die wordt uitgevoerd.

Artikel 3 bepaalt dat de minister steun kan verlenen voor duurzame verwerking en afzet van landbouwproducten.

Artikel 4 bepaalt dat de volgende kandidaat-begunstigden in aanmerking komen voor steun:

- verwerkers
- groepen van landbouwers

Het artikel bepaalt verder dat actieve landbouwers met een standaardverdien capaciteit die overeenkomt met een factorinkomen van 20.000 euro of meer niet in aanmerking komen voor steun.

Artikel 5 bepaalt dat de volgende kosten in aanmerking komen voor steun:

- kosten voor investeringen in onroerende goederen;
- kosten voor investeringen in installaties, machines en bedrijfsuitrusting;
- kosten voor investeringen in software en sturingsprogramma's;
- de algemene kosten die verbonden zijn aan de hierboven vermelde kosten, namelijk onderzoeks-, studie- en begeleidingskosten.

Artikel 6 bepaalt dat investeringen enkel in aanmerking komen voor steun als zij voldoen aan al de volgende voorwaarden:

- de investeringen betekenen een economische meerwaarde voor de landbouwer als leverancier van de te verwerken of af te zetten landbouwproducten. Dit moet bekomen worden door ofwel:
 - het verhogen van de kwaliteit, de voedselveiligheid of de toegevoegde waarde van landbouwproducten die betrekking hebben op de eerste fase van de verwerking of afzet;
 - afval, restfracties of reststromen ten gevolge van de aanvoer, de eerste fase van de verwerking of de afzet van de landbouwproducten te beperken of te valoriseren;
- de investeringen dragen bij tot een of meer van de doelstellingen, vermeld in artikel 6, lid 1 en 2, van verordening (EU) 2021/2115.

Artikel 7 bepaalt welke investeringskosten niet voor steun in aanmerking komen.

Investeringen zijn economisch onverantwoord als bijvoorbeeld de omvang van de investering niet afgestemd is op de omvang van de betrokken activiteit. Dit is een bepaling die in alle besluiten met betrekking tot investeringssteun is opgenomen. Omdat dat economische aspect altijd een belangrijke rol gespeeld heeft in de afhandeling van dergelijke dossiers, is er voldoende expertise opgebouwd binnen de bevoegde entiteit.

Artikel 8 bepaalt dat leasing niet in aanmerking komt voor steun, met uitzondering van on-balance leasing.

Artikel 9 bepaalt dat via een oproep voor de subsidiëring van investeringen voor duurzame verwerking en afzet van landbouwproducten projecten kunnen worden ingediend. Naast de elementen, vermeld in artikel 6, eerste lid, 2°, artikel 12 tweede lid, artikel 14, vierde lid, artikel 19, eerste en derde lid en artikel 21, tweede lid, moet de oproep aan volgende voorwaarden voldoen:

- ;
- ;
- de thema's waarvoor steunaanvragen ingediend kunnen worden omvatten ketenvernieuwing en keteninnovatie;
- het maximale steunbedrag per kandidaat-begunstigde of per aanvraag bedraagt 400.000 euro;

- de minimale of de maximale investeringsuitgaven per aanvraag bedragen respectievelijk 50.000 euro en 1.000.000 euro;

Er wordt delegatie aan de minister verleend om de periode waarin en de wijze waarop steunaanvragen ingediend worden, het beschikbare budget per oproep en de ontvankelijkheidscriteria waaraan steunaanvragen getoetst worden, te bepalen.

De ontvankelijkheidscriteria zijn objectieve criteria zoals volledigheid van het aanvraagdossier, check op voorwaarden begunstigden...

Artikel 10 regelt het indienen van steunaanvragen door kandidaat-begunstigden.

Artikel 11 bepaalt dat kandidaat-begunstigden hun onderneming en de personen die hen kunnen vertegenwoordigen, moeten identificeren bij de bevoegde entiteit.

Artikel 12 bepaalt de inhoud van de steunaanvraag.

Artikel 13 bepaalt dat de bevoegde entiteit onderzoekt of steunaanvragen ontvankelijk zijn conform de ontvankelijkheidscriteria.

Artikel 14 bepaalt dat de ontvankelijke steunaanvragen beoordeeld worden door een beoordelingscommissie op basis van de volgende elementen:

- de kwaliteit van de aanvraag;
- de mate waarin de investering kan bijdragen aan de verbetering of behoud van de economische situatie voor de primaire producenten
- de mate van innovatie;
- de mate van verduurzaming;
- de mate van samenwerking.

Er wordt eveneens bepaald dat de beoordelingscommissie de projecten rangschikt volgens rangorde van beoordeling en dat de bevoegde entiteit het verslag van de beoordeling aan de minister bezorgt

De bevoegde entiteit kan bij de samenstelling van de beoordelingscommissie een beroep doen op externe milieuexperten in functie van de noodzaak aan expertise voor een bepaald thema. Indien het thema omgeving gerelateerd is, zal er een expert van beleidsdomein omgeving in de beoordelingscommissie worden opgenomen.

Artikel 15 bepaalt dat de minister bevoegd is voor de selectie en voor de toekenning van de subsidies. Er wordt delegatie aan de minister verleend om binnen de grenzen van de bepalingen van dit besluit en de uitvoeringsbesluiten ervan, in de individuele toekenningsbesluiten het volgende te bepalen:

- de investeringen, de investeringskosten en de algemene kosten waarvoor de steun, vermeld in artikel 3, wordt toegekend;
- het maximale steunbedrag dat voor de activiteiten kan worden toegekend;
- specifieke voorwaarden voor de uitvoering van het project.

Artikel 16 bepaalt dat de bevoegde entiteit de aanvrager op de hoogte brengt van de beslissing.

Artikel 17 bepaalt dat de begunstigde voor elke geselecteerde investering een bewijs van uitvoering moet opladen binnen een jaar na de periode waarin de steunaanvraag ingediend kon worden. Zo niet, vervalt de steunaanvraag van rechtswege.

Artikel 18 bepaalt dat begunstigten het project moeten uitvoeren zoals het is goedgekeurd in het toekenningsbesluit en dat eventuele wijzigingen alleen mogelijk zijn nadat de begunstigde een gemotiveerde aanvraag heeft ingediend bij de bevoegde entiteit en nadat de bevoegde entiteit de aanvraag heeft goedgekeurd

Artikel 19 regelt de inhoud en het indienen van de betalingsaanvraag.

Artikel 20 bepaalt dat een begunstigde in aanmerking komt voor de steun als al de volgende voorwaarden zijn vervuld op het moment dat de betalingsaanvraag wordt ingediend:

- de investering is uitgevoerd conform de omschrijving van de steunaanvraag en conform het toekenningsbesluit
- de investering is gerealiseerd conform de voorwaarden van de omgevingsvergunning als de investering dat vereist;
- de investeringsactiviteit is gerealiseerd conform de voorwaarden van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen als de uitvoering van de investeringsactiviteit dat vereist;
- onroerende investeringen zijn gerealiseerd op een vestigingseenheid van de begunstigde in het Vlaamse Gewest;
- de realisatie van roerende investeringen komt ten goede aan een vestigingseenheid van de begunstigde in het Vlaamse Gewest;
- de uitvoering van de investering is op zijn vroegst van start gegaan op de dag na de periode waarbinnen de steunaanvraag, vermeld in artikel 10, ingediend kon worden. Voorbereidende acties zoals de aanvraag van een omgevingsvergunning of de aanvraag van advies of een prijsofferte, worden niet beschouwd als de start van de investering;
- de investering is operationeel en wordt gebruikt.

Artikel 21 bepaalt dat:

- de steun maximaal 40% van de reële kosten bedraagt;
- de algemene kosten maximaal 20% van de totale kosten kunnen bedragen;
- de uitbetaalde steun per betalingsaanvraag het laagste bedrag is van het steunbedrag uit het toekenningsbesluit, en de aanvaarde steun bij betalingsaanvraag.

Artikel 22 bepaalt dat de steun uitbetaald wordt in één schijf na indiening van de betalingsaanvraag.

Artikel 23 bevat de bijkomende voorwaarden waaraan begunstigten moeten voldoen na uitbetaling van de steun.

Artikel 24 bevat de Vlaamse en de Europese communicatieverplichtingen die begunstigten moeten naleven.

Artikel 25 bepaalt dat de bevoegde entiteit verantwoordelijk is voor de volgende controles:

- de administratieve controles, met inbegrip van controles op het terrein in het kader van die administratieve controles die voor elk dossier kunnen plaatsvinden;
- de controles ter plaatse die plaatsvinden op basis van een steekproef;
- de controles achteraf die plaatsvinden op basis van een steekproef.

Artikel 26 regelt de controles ter plaatse.

Artikel 27 bepaalt dat de begunstigten de bewijsstukken 10 jaar moeten bewaren.

Artikel 28 bepaalt dat de bevoegde entiteit op elk ogenblik bijkomende stukken of informatie kan opvragen.

Artikel 29 bepaalt dat de bevoegde entiteit instaat voor het bepalen en opleggen van administratieve sancties. Er wordt bepaald in welke gevallen sancties kunnen opgelegd worden en welke sancties opgelegd kunnen worden.

Artikel 30 bepaalt dat de bevoegde entiteit de betalingsaanvraag onderzoekt en de subsidiabele bedragen bepaalt.

Artikel 31 bepaalt dat de bevoegde entiteit eveneens de administratieve sancties, vermeld in artikel 56 van het decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid, kan opleggen.

Artikel 32 regelt de bezwaarprocedure.

Artikel 33 bevat de volgende bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens:

- de bevoegde entiteit is de verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in de algemene verordening gegevensbescherming;
- de categorieën betrokkenen van wie persoonsgegevens verwerkt kunnen worden, zijn:
 - de begunstigden;
 - de personen die de begunstigden kunnen vertegenwoordigen op het e-loket van de bevoegde entiteit.
- de categorieën van persoonsgegevens die verwerkt kunnen worden, zijn:
 - identificatiegegevens;
 - financiële gegevens.
- de gegevens worden verwerkt op basis van de rechtvaardigingsgrond, vermeld in artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming, namelijk 'noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang'.
- het doel voor de gegevensverwerking is het verlenen van subsidies en alle activiteiten die daarmee verband houden.

Op de website van de bevoegde entiteit is er een uitgebreide privacyverklaring gepubliceerd waarin onder meer bepalingen opgenomen zijn inzake bewaartermijnen en rechten van betrokkenen zoals het recht van inzage en het recht op rectificatie. Op het e-loket, formulieren en andere communicaties wordt er ook steeds een link naar deze privacyverklaring opgenomen.

De bevoegde entiteit voorziet in een uitgebreide beveiliging op informatievlak van de aanwezige gegevens. Om persoonsgegevens te beschermen tegen ongeautoriseerde toegang, wijziging, vernietiging of onbeschikbaarheid worden alle nodige organisatorische, technische en fysieke maatregelen genomen. Hiervoor volgt de bevoegde entiteit de algemeen aanvaarde industriestandaarden (ISO 27001 Beheersysteem informatieveiligheid en ISO 27002 Praktijkrichtlijn met beheersmaatregelen voor informatieveiligheid).

De persoonsgegevens die overeenkomstig dit besluit en de uitvoeringsbesluiten ervan worden verwerkt, worden niet langer bewaard dan nodig is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt. Conform artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is de bevoegde entiteit ertoe gehouden om selectieregels op te stellen voor elke categorie van bestuursdocumenten met daarin ook bewaartermijnen met bijbehorende motivering.

Artikel 34 sluit dubbele subsidiëring uit. Cumul met andere subsidies voor steun voor duurzame verwerking en afzet van landbouwproducten wordt eveneens uitgesloten.

Artikel 35 bepaalt welke Europese regelgeving van toepassing is.

Artikel 36 regelt de wijze van uitwisseling van berichten. Onder uitwisseling van berichten wordt verstaan: alle mogelijke informatie bezorgen waaronder aanvragen indienen, bezwaar indienen, zich als klant registreren, beslissingen bezorgen enz.

Artikel 37 regelt het toezicht door de Inspectie van Financiën. Er wordt bepaald dat:

- de oproepen telkens voor advies aan de Inspectie van Financiën voorgelegd worden;
- als de Inspectie van Financiën gunstig advies verleent over de oproep, de individuele toekenningsbesluiten van de minister, niet meer voor advies aan de Inspectie van Financiën voorgelegd worden tenzij de Inspectie van Financiën anders adviseert in het advies over de oproep in kwestie.

Artikel 38 heft het besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015 betreffende steun aan investeringen in de agrovoedingssector tot verhoging van de toegevoegde waarde, de kwaliteit en de voedselveiligheid van landbouwproducten op.

Artikel 39 bevat een overgangsbepaling voor lopende subsidies die toegekend zijn conform het voormelde besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2015.

Artikel 40 bevat de uitvoeringsbepaling.

De **bijlage** bepaalt de in aanmerking komende NACE-BEL codes als vermeld in artikel 4 en 6.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Deze subsidiemaatregel is volledig geïntegreerd binnen het Vlaams strategisch plan opgemaakt naar aanleiding van Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2023-2027.

Voor deze maatregel is in totaal 9.061.641,72 euro budget voorzien voor de periode 2023-2027. Betalingen moeten volgens de Europese regelgeving gebeuren binnen de N+2, dus ten laatste op 31 december 2029. Het totale budget van 9.061.641,72 euro wordt deels Europees (43%) en deels van de Vlaamse begroting betaald (57%). Het Vlaamse budget nodig voor deze maatregel bedraagt aldus 5.165.135,78 euro. Dit budget moet komen van de reguliere VLIF-middelen.

Sinds 2015 hanteert het VLIF een selectiemechanisme zodat het VLIF budgettair beheersbaar blijft binnen de beschikbare Europese en Vlaamse middelen.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 9 juni 2023 gaat als bijlage 2.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid van 5 juli 2023 gaat als bijlage 3.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Het bijgaande voorontwerp van besluit zal na principiële goedkeuring voor advies voorgelegd worden aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, de Gegevensbeschermingsautoriteit en aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit over steun voor investeringen voor duurzame verwerking en afzet van landbouwproducten;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit:

- het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens in te winnen;
- het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit in te winnen met het verzoek het advies om reden van hoogdringendheid mee te delen binnen een termijn van 15 dagen;
- het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Jo BROUNS